

עכשיו, או שהעולם לא: סביבה, קיימות ועתיד האנושות

המכללה האקדמית אחוה פותחת את חטיבת הלימודים
בסביבה וקיימות, למעניינים ללמוד כיצד לשמר את
המשאבים, החי והצומח | ד"ר עדי לוי

מענה גם לצרכים חברתיים. ד"ר לוי | צילום: יח"צ

חגי לוי, ראש מסלול בריאות וסביבה בבית הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית והדסה, הציג במושב 'ילודה וקיימות' מחקר פורץ-דרך בנושא הצניחה בספירת הזרע של הגבר המערבי, המסכנת לדבריו את עתיד האנושות. מנגד, הזהיר **פרופ' אלון טל**, ראש החוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל אביב ומייסד ארגון 'אדם, טבע ודין', מפני העלייה בצפיפות האוכלוסין בישראל ומדינת ישראל והציע פתרונות למצב הקיים, בדגש על העצמה נשית שלדבריו תוביל לצמצום ילודה 'טבעית' ללא כל התערבות.

במושב 'יזמות בקיימות' הציג **דורו תמיר**, מייסד ומנכ"ל חברת 'חרגול פודטק', סטארט-אפ ישראלי וידידותי לסביבה המשלב בתעשיית המזון חגבים אשר גדלים בחווה באקלים מבוקר המאפשר קצב גידול מהיר. בנוסף, הציג **ניצן בצר** את 'יער המאכל', מערכת אקולוגית המחקה יער ומורכבת מצמחים המביאים לאדם תועלת כגון פרי, ירק, תבלינים ועוד.

יום העיון נחתם במושב 'מצילים את הכדור' שבו הציגה **עדי ברש**, דוקטורנטית מהמחלקה לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית באוניברסיטת חיפה, את השימוש ברשתות חברתיות ככלי לאיסוף מידע על כרישים וחתולי-ים בים התיכון. **יונתן תוסייה-כהן**, ראש מחלקת מודיעין ומנהל מוצר בקבוצת Maisha, הציג כיצד שימוש בטכנולוגיות מתקדמות לניטור, ניהול וזמן אמת ומעקב ברשת מאפשר להילחם בפשעים סביבתיים. במהלך יום העיון הוצגה תערוכת Love Food Not Waste – העוסקת בסיבות המרכזיות לבזבז מזון על ידי הצרכן הישראלי, באדיבות המעבדה להדשנות וקיימות לצמצום בזבז מזון בישראל של ארגון The Natural Step ישראל.

מ אז המהפכה התעשייתית, התבססה ההכרה שלאורח החיים שלנו יש השפעה נרחבת על הסביבה הטבעית, המתחזקת משמעותית עם הגידול באוכלוסייה והמעבר לאורח חיים מודרני. למרות זאת, הכי רחוק לא הובילה לצמצום המפגעים הסביבתיים, ומצב הסביבה הוסיף להידרדר. לפיכך, התחדדה ההבנה שעל-מנת להוביל לשינוי סביבתי יש לתת מענה בו-זמנית גם לצרכים חברתיים ולרווחת האדם – אך מבלי לפגוע בצמיחה הכלכלית.

שלושת המישורים הללו – סביבה, חברה וכלכלה – היוו הבסיס למודל הקיימות בשנות ה-70. הקיימות מבוססת על פיתוח, צמיחה ורווחה הנמצאים בשיווי משקל עם יכולת הסביבה הטבעית להמשיך ולקיים את המערכות הטבעיות. זאת, תוך מתן אפשרות לדורות הנוכחיים להתקיים ולצמוח, אך מבלי לפגוע באפשרות הדורות הבאים ליהנות לפחות מאותם משאבים. הממשק בין סביבה, חברה ופיתוח כלכלי מייצר קונפליקטים רבים כאשר שימור הסביבה ומשאב הטבע מתנגשים עם פיתוח כלכלי לא מקיים. במסגרת לימודי תואר ראשון B.A. רבת-תחומי במכללה האקדמית אחוה, תיפתח בחודש מרץ הקרוב חטיבת הלימודים בסביבה וקיימות. התוכנית – שהלימודים בה מותאמים לעובדים במשרה מלאה ולבעלי משפחות, ויתקיימו אח"צ ובימי שישי – מיועדת למעוניינים להתמחות בתחומי הסביבה והקיימות, וללמוד כיצד לשמר את המשאבים, החי והצומח למען הדורות הבאים. החיבור בין לימודי סביבה וקיימות לבין מדעי הרוח והחברה הוא ייחודי לתוכנית לימודים זו.

החטיבה לסביבה וקיימות שמה דגש על חדשנות, תוך לימוד נושאים הנמצאים בחזית המחקר הסביבתי ותוך הנגשת הידע המדעי לקהל סטודנטיים רחב ומגוון. הלימודים בחטיבה כוללים היכרות עם מערכות אקולוגיות יבשתיות וימיות, שייחורן ושיקומן; בריאות וסביבה, קונפליקטים בין פיתוח לסביבה, שינוי האקלים הגלובלי, חקלאות תומכת סביבה, צדק חברתי סביבתי, אנרגיות מתחדשות, תחבורה ותזונה בנות קיימא, ועוד. את לימודי הסביבה והקיימות ניתן לשלב עם חטיבות לימודים נוספות במדעי הרוח והחברה. כמו כן, ניהולן להמשיך ללימודי תעודת הוראה במדעים.

ביום שני, 15.1.18, התקיים במכללה האקדמית אחוה יום העיון 'עכשיו, או שהעולם לא' בהשתתפות מיטב המומחים והחוקרים בתחום, אשר עסק בקיימות, סביבה ועתיד האנושות. ד"ר